

Hanuka pentru incepatori

Istoricul

In 198 i.e.n. Palestina a fost ocupata de Imperiul Seleucid, un stat greco-macedonean, infiintat dupa destramarea imperiului lui Alexandru cel Mare (sec. IV i.e.n.). La inceput seleucizii au domnit ca un "soft power", tolerand obiceiurile si religia autohtona. Situatiia s-a schimbat radical cu ascensiunea la tron a lui Antiochus IV Epiphanes (numit de unii Epimanes, "nebunul") care a pornit o campanie de oprimare a celor care practicau religia iudaica. Cei care refuzau sa consume carne de porc erau ucisi, circumcizia era interzisa, templul pangarit. Era

o incercare de elenizare a populatiei, cultura greaca fiind considerata ca un canon universal. Populatia s-a razvratit impotriva lui Antiochus Epiphanes, dar si impotriva evreilor elenizanti asimilisti din sanul ei, sub conducerea batranului Matitahu si a celor cinci fii ai sai, Iohanen, Simeon, Eleazar, Ionatan si Iehuda Macabeul (cel cu ciocanul). In 164 i.e.n. Iehuda Macabeul a cucerit Ierusalimul si templul a fost rededicat, eveniment sarbatorit timp de opt zile.

Sursele

Cele doua carti ale Macabeilor, scrise in ebraica, nu ne-au parvenit decat in traducerea greaca. Se relateaza faptele istorice, dar nu se vorbeste despre sarbatoarea luminilor, nici despre miracolul fiolei de ulei care a ars timp de opt zile, cu toate ca uleiul era suficient pentru o singura zi. Rabinii nu au inclus cartile Macabeilor in canonul biblic.

Hanuka e descrisa in Talmud, cu accentul pe aspectul miraculos si nu pe victoria militara. In naratiunea lui Iosephus Flavius aflam despre victoria lui Iehuda Macabeul si despre festivitatile care au durat opt zile.

Interpretari

Exista dispute intre istorici in ce priveste interpretarea evenimentelor. Nu este clar daca Hanuka celebreaza revolta impotriva oprimarii religioase, lupta pentru pastrarea identitatii nationale sau isi are originea intr-un razboi civil intre evreii elenizanti si cei traditionalisti.

Rabinii au pus accentul pe aspectul divin, pe miracolul flacarii care arde fara sa se mistuie, pe cand povestea luptei Macabeilor pentru apararea identitatii a devenit unul din miturile fondatoare ale statului Israel, o parte din narativul national.

Hanuchia

Spre deosebire de Menora care are sapte brate, Hanuchia are opt plus unul, *shamash*-ul, servitorul, cu care se aprinde o lumanare in prima zi, iar in zilele urmatoare se adauga cate una pana se aprind toate cele opt lumanari.

Semnificatia in zilele noastre

In primul rand Hanuka este o sarbatoare vesela de familie cu lumanari, cantece, jocuri (jocul cu *dreidl* titirezul), Hanuka Gelt sau cadouri si mancaruri delicioase. Ne aduce aminte ca pentru a pastra o identitate, trebuie sa respectam traditia, sa aplicam reguli specifice de mod de viata, altfel ne contopim in societatea din jur, ne dizolvam in universalism.

Lumina de Hanuka este lumina ratiunii, a victoriei asupra obscurantismului. Ea este totodata izvor de credinta, de optimism, de incredere in viitor, este sclipirea in ochii copiilor cand asculta povesti si canta *Maos Tsur*.

Israel Philharmonic, Zubin Mehta, copii aprind lumanarile de Hanuka si canta Maos Tsur

<http://www.youtube.com/watch?v=b-DI5V4Yn6s&feature=endscreen&NR=1>

De la Mari Barash Gero

http://www.youtube.com/watch?v=u2_8WQ4w0Q0&feature=related

De la Margareta Forschmidt

<http://www.youtube.com/watch?v=jfRWhnGJIPY&feature=related>

De la Dr Gyuri Gero

Eight Days of Hanukkah

http://www.youtube.com/watch?v=QnIcPoY3cCk&feature=player_embedded

Lyrics by Orrin Hatch, a Mormon senator

*****

Apel !

Va rog sa corectati, daca e cazul, si sa completati textul de mai sus !